

Stanovisko Rady pro výzkum, vývoj a inovace k návrhu Koncepte výzkumu a vývoje Ministerstva životního prostředí na léta 2016 až 2025

I. Důvod předložení návrhu

Návrh Koncepte výzkumu a vývoje Ministerstva životního prostředí na léta 2016 až 2025 (dále jen „Koncepte“) se předkládá v reakci na Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 až 2020, která reflektuje problém s nevyjasněnou úlohou ministerstev, která mají v odpovědnosti VaVal v oblasti své působnosti, avšak po Reformě z roku 2008 ztratila rozpočtovou kapitolu na podporu VaVal. Autonomní resortní politiky v této oblasti fakticky zanikly a dosažitelnost relevantních výsledků VaVal je tak výrazně omezená. Důsledkem je oddělení výzkumu a vývoje od dalších činností příslušných resortů. Koncepte chce napomoci řešení tohoto problému.

Cílem předkládané Koncepte je identifikace priorit a hlavních strategických směrů rozvoje výzkumu a vývoje v oblasti životního prostředí a vymezení rámce pro využívání státní podpory v aplikovaném výzkumu, mezinárodních projektech i evropských programech.

II. Způsob předložení návrhu

Koncepti předložil Radě pro výzkum, vývoj a inovace (dále „Rada“) dopisem ze dne 3. března 2016 č. j. 15421/ENV/16, 595/M/16 ke stanovisku ministr životního prostředí Mgr. Richard Brabec.

III. Způsob projednání návrhu

Rada zpracovala stanovisko k návrhu Koncepte na základě § 35 odst. 2 písm. i) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů s přihlédnutím k § 36 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Návrh stanoviska ke Koncepti byl projednán na 314. zasedání Rady 31. března 2016.

IV. Soulad návrhu Koncepte se strategickými a koncepčními dokumenty pro oblast výzkumu, vývoje a inovací

Rada hodnotí soulad Koncepte s následujícími dokumenty:

- Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 až 2020, která byla schválena usnesením vlády ze dne 17. února 2016 č. 135 (dále jen „NP VaVal“),
- Národními prioritami orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje, a inovací, které byly schváleny usnesením vlády ze dne 19. července 2012 č.

552 (dále jen „Priority VaVal“) a Implementací Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, která byla schválena usnesením vlády ze dne 31. července 2013 č. 569,

- Rámcem společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01-29) a Nařízením Komise (EU) č. 651/2014,
- Státní politikou životního prostředí ČR 2012–2020, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 9. Ledna 2013 č. 6 (dále „SPŽP“).

V. Souhrnné věcné zhodnocení návrhu Koncepce Radou

Poslání a působnost MŽP jsou stanoveny § 19 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Hlavním cílem Koncepce je zajistit rozvoj výzkumu a vývoje v oblasti životního prostředí jako znalostní základny, která výrazně přispěje k zajištění zdravého a kvalitního životního prostředí v ČR i efektivnímu využívání jejích zdrojů, minimalizuje negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí včetně dopadů přesahujících hranice státu, a přispěje tak ke zlepšování kvality života v Evropě i celosvětově.

Návrh Koncepce dále obsahuje pět dílčích cílů dle pěti oblastí tematického zaměření Koncepce, které vychází z pěti oblastí priority č. 3 „Prostředí pro kvalitní život“ Priorit VaVal:

- Přírodní zdroje – rozvoj a posilování znalostní základny pro zajištění fungování a stability hlavních složek přírodního prostředí (biodiverzita, voda, půda, ovzduší a nerostné zdroje);
- Globální změny – rozvoj a posilování znalostní základny pro zamezení výskytu faktorů působících na změny ve složkách životního prostředí, které ovlivňují koloběh látek a hmot v přírodě, a které mění rovnováhu v biodiverzitě a vytváří rizika pro lidské zdraví;
- Udržitelný rozvoj krajiny a lidských sídel – rozvoj a posilování znalostní základny pro snižování fragmentace krajiny ČR v důsledku změny prostorové struktury sídelních a produkčních aktivit člověka;
- Enviromentální technologie a ekoinovace – rozvoj a posilování znalostní základny pro zavádění technologií a postupů, jejichž vliv na životní prostředí je nižší než u technologií s obdobnou funkcí nebo výkonem, a technologií či nových postupů využívaných ke snížení zátěže životního prostředí v oblasti ochrany ovzduší, vod, při nakládání s odpady, procesu recyklace a likvidace starých ekologických škod;
- Enviromentálně příznivá společnost – rozvoj a posilování znalostní základny pro nastavení rozvoje ekonomiky tak, aby se zabránilo zhoršování životního prostředí, ztrátě biodiverzity a neudržitelnému využívání přírodních zdrojů.

Koncepce bude realizována prostřednictvím dvou finančních zdrojů - z účelové podpory projektů (programů TAČR i předkládaného vlastního programu účelové podpory výzkumu MŽP) a z institucionální podpory, která je v současné době součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Přílohami Koncepce jsou:

- Analýza stavu výzkumu v oblasti životního prostředí v zahraničí,
- Analýza stavu výzkumu v oblasti životního prostředí v ČR,
- Potřeby v oblasti resortního výzkumu MŽP.

System kontrol a hodnocení realizace Koncepce včetně termínů a odpovědnosti jsou stanoveny v části 11. Koncepce.

VI. K materiálu předkládanému na jednání vlády

Koncepce obsahuje podle článku IV. Jednacího řádu vlády veškeré náležitosti, které materiál předkládaný na jednání vlády musí obsahovat (obálku, návrh usnesení, Předkládací zprávu, vlastní materiál a tiskovou zprávu).

VII. Připomínky a doporučení Rady

- Rada žádá aktualizaci Koncepce v souladu se strategickým dokumentem Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky.
- Rada žádá rozšíření části 11. Kontrola a hodnocení realizace Koncepce o celkem dvě průběžné hodnotící zprávy o realizaci Koncepce, které bude MŽP předkládat Radě. Koncepce v aktuálním znění předpokládá pouze jednu zprávu v roce 2019, Rada požaduje další průběžnou zprávu v roce 2022.
- Rada žádá doplnění části 11. Koncepce o předpokládanou aktualizaci Koncepce v závislosti na průběžném hodnocení realizace, event. v závislosti na aktualizaci strategických dokumentů.

VIII. Závěr

Rada konstatuje, že MŽP postupuje v plném souladu se zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a předložená Koncepce je v souladu s NP VaVal.

- Rada doporučuje MŽP po zpracování připomínek předložit dokument do meziresortního připomínkového řízení.
- Rada doporučuje vládě po zpracování připomínek návrh Koncepce schválit.

31. března 2016